

Handläggare: Kerstin Callinggård Medicinskt Till
Ansvarig Sjuksköterska Kungsholmens stadsdelsnämnd
Telefon: 08-508 08 033

Svar på Socialstyrelsens beslut rörande mun- och tandvården

Förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som sitt svar på beslutet.

Anders Carstorp
stadsdelsdirektör

Kerstin Ohlsson
avdelningschef

Sammanfattning

Socialstyrelsen har genomfört en verksamhetstillsyn av tandvården vid Pilträdet servicehus dnr 44-9439/2007 och vid Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende dnr 44-9441/2007 inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Socialstyrelsen pekar på brister, exempelvis finns det inga mätbara mål för mun/tandhälso- och sjukvården, det saknas lokala riktlinjer, det saknas sökord för munvård i dokumentationen, det skrivs inga avvikelser och tandhygienist har inte tillgång till journaler samt att det saknas tandhygienist i verksamheten.

Förvaltningen kommer i förslaget till verksamhetsplan år 2009 lägga till mätbara mål för mun och tandvården. MAS har nu upprättat lokala riktlinjer för nödvändig mun- och tandvård samt utökat sitt kvalitetsdokument QUSTA med frågor som rör munvård. Mun- och tandvårdshälsan kommer att dokumenteras under sökordet nutrition och en vårdplan kommer att upprättas om behov föreligger. Chefen för enheten kommer att kontakta den tandvård som de har avtal med och informera om att en ny boende flyttat in. Sjuksköterskan kommer att fråga om den boende ger medgivande till att dennes journalhandlingar får lämnas ut till tandvården. Avvikelser kommer att föras i avvikelsemodulen i Vodok.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom verksamhetsområdet Äldre- och funktionshindrade i samarbete med verksamhetscheferna på Pilträdet och Alströmerhemmet.

Bakgrund

Sedan den 1 januari 1999 ska landstinget enligt 8a § tandvårdslagen (1985:1259) ansvara för att uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård erbjuds alla dem som enligt tandvårdslagen och tandvårdsförordningen omfattas av stödet, dvs. ingår i personkretsen.

1. De som bor i boenden där kommunen har hälso- och sjukvårdsansvaret enligt 18§ första stycket hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
2. De som får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård)
3. De som är bosatta i egen bostad och har ett mycket stort behov av vård och omsorg en stor del av dygnet.
4. De som omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

Landstinget svarar för kostnaderna för munhälsobedömning men kommunerna har en viktig roll i att medverka och hjälpa till att identifiera de personer som skall ingå i personkretsen och för att överlämna erbjudandet om munhälsobedömning och nödvändig tandvård.

Socialstyrelsen har med stöd av 6 kap 9 och 10§§ lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område genomfört en verksamhetstillsyn av tandvården vid Pilträdet servicehus och vid Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Stadsdelsförvaltningens förslag

Förvaltningen har läst och tagit del av Socialstyrelsens bedömning och beslut om Pilträdet servicehus och Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende.

Socialstyrelsen anmodar stadsdelsnämnden att inkomma med redovisning av upprättade mätbara mål för mun/tandhälso- och sjukvården till Socialstyrelsen

Förvaltningen har i dagsläget inte upprättat några HSL - mål och indikatorer för mun- och tandvården, men kommer i förslaget till Verksamhetsplan år 2009 lägga till sådana.

Socialstyrelsen uppmanar även Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska (MAS) att fastställa rutiner för upprättande av en individuell mun- och tandvårdplan

Stadsdelsförvaltningens MAS har nu upprättat lokala riktlinjer för nödvändig tandvård och munvård. MAS har även utökat sitt kvalitetsdokument Quality, Uppföljning, Säkerhet, Tillsyn och Ansvar (QUSTA) med frågor rörande mun- och tandvård.

Socialstyrelsen anser att det är en brist att mun/tandhälsan och vården inte har en egen rubrik eller motsvarande avsnitt i journalen som gör det lättare att få en helhetsbild av patienternas mun/tandvårdstatus

Förvaltningen menar att det finns ett sökord ”nutrition” som ska användas eftersom dokumentationen förs enligt VIPS (Ehnfors et al., 1998). Under detta sökord ska munhälsan dokumenteras och även en plan upprättas om behov föreligger, det vill säga om det finns en risk, problem eller resursdiagnos.

Förvaltningen vill också lyfta fram att kommunen arbetar under två lagar, Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Vanlig allmän munvård exempelvis hjälp med tandborstning, ska dokumenteras i den sociala dokumentationen. När något problem uppstår exempelvis sår eller infektion i munnen, ska detta dokumenteras i journalen.

Socialstyrelsen skriver att det är en stor brist att en tandvårdssakkunnig inte deltar vid den initiala bedömningen av en ny boende, så att adekvata tandvårdsinsatser integreras direkt vid vårdplaneringen

Förvaltningen kan se att det redan idag är väldigt många personer som ska medverka vid den första vårdplaneringen kring en nyinflyttad boende. Förvaltningen bedömer att det borde räcka med att verksamheten omgående kontaktar den tandvård som de har avtal med och informerar om att en ny boende flyttat in och erbjudits och önskat få munhälsobedömning.

Socialstyrelsen skriver också att det är en brist att det inte finns någon anställd tandhygienist i verksamheten

Förvaltningen menar att det inte är kommunens ansvar att ha denna kompetens i sin verksamhet, utan att det åligger landstinget.

Kommunen har hälso- och sjukvårdsansvar upp till sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast nivå. Däremot ska kommunen vara landstingets tandvård behjälplig vid munhälsobedömningar och om den boende behöver nödvändig tand-

vård, samt se till att personalen har utbildning i munhäsovård och sköter den enskildes mun om de inte själva kan.

Socialstyrelsen anmärker på att tandvårdspersonalen inte får tillgång till journaldokumentationen

Förvaltningen menar att sekretesslagen enligt kap 1. 3§ måste följas och att journalhandlingar endast kan lämnas ut om den enskilde själv ger sitt medgivande till detta. Naturligtvis ska sjuksköterskan vid ankomstsamtalet alltid ställa frågan till den boende om medgivande ges, till att journalhandlingar får lämnas ut till tandvården.

Socialstyrelsen skriver att det saknas rapporter rörande tandvård i hälso- och sjukvårdens avvikelshanteringssystem

Förvaltningen kommer att framföra till de personer som i staden ansvarar för uppdateringar av avvikelsemodulen i Vodok att begreppet munvård saknas i programmet. Från och med 1 juni 2008 kommer samtlig hälso- och sjukvårdspersonal på Kungsholmens vård- och omsorgs-boenden rapportera avvikelser i avvikelsemodulen i Vodok, som går direkt till MAS.

Förvaltningen vill dock även här framföra att vi arbetar under två lagar. Alla avvikelser är inte hälso- och sjukvård, utan en del härrör till socialtjänsten. Exemplet på att en protes inte tagits ut till natten är inte hälso- och sjukvård utan allmän omvårdnad som härrör till SoL. Skulle den boende på grund av bristen fått sår i munnen och inte kan äta är det ett HSL problem. I bedömningar kan det ibland vara svårt att hålla isär under vilken lag dokumentationen ska ske.

Bilagor

- Beslut från Socialstyrelsen dnr 44-9439/2007 och dnr 44-9441/2007
- Lokala riktlinjer för hälso- och sjukvård, Munhäsovård inklusive Uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård
- Utkast till QUSTA mun-och tandvård